

Fehér Józsefné Iskolai Előadáson

Ez egy iskolai táncelőadás, azaz vizsga. Én a bal oldali negyedik párban a bal oldali kislány vagyok. Zalaegerszegen készült a kép, 1936-ban. 1924-ben születtem Zalaegerszegen. Nem volt testvérem. Nem zsidó elemibe jártam, az nem volt Zalaegerszegen. [Zalaegerszeg Zala vm. székhelye, lakosainak száma 1920-ban 13 200 fő volt, 1930-ban csak 13 100 fő. A megyei közigazgatási hivatalok székhelye volt itt, ipara (a négy téglagyáron kívül) nemigen volt. Volt 3 polgári iskola a városban -- 2 állami és egy római katolikus leánypolgári, volt egy római katolikus tanítóképző, állami reálgymnázium és állami felső kereskedelmi fiúiskola. -- A szerk.] Én még a zárdába is jártam iskolába 9 vagy 10 éves koromban. Azért, mert egy ismerős, aki ott lakott velünk együtt, az ott tanított. Aztán polgáriba [lásd: polgári iskola] mentem. A polgári 14 éves korig volt. Azt hiszem, 15 vagy 16 éves voltam, amikor elmentem varrni tanulni -- azért, mert már akkor nem vették fel a zsidó lányokat a kereskedelmibe [Zalaegerszegen nem volt felső kereskedelmi leányiskola, de működött női kereskedelmi szaktanfolyam. Így ért tehát le Zalaegerszegre az 1938:XV. tv. ?A társadalmi és a gazdasági élet egyensúlyának hatályosabb biztosításáról? (noha ez nem tartalmazott numerus clausus-elemeket az oktatásban), vagy ha 1939-ben jelentkezett egy tizenéves lány egy vidéki városban kereskedelmi szaktanfolyamra, akkor az 1939:IV. tc. ?A zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról?. -- A szerk.]. Azt hiszem, három évig tanonckodtam [lásd: ipariskolák]. Utána egy varrodába mentem, Lovasnénak hívták [a főnöknőt], Pécsről került oda férjhez. És annál dolgoztam, varrtam. A varrodába általában nyolcra mentünk, és bizony nekünk kellett ám kitakarítani műszak után! Volt egy mágnes, s a gombostűket, amik napközben lehullottak, avval kellett összeszedni. Voltak keresztény barátaim is, de inkább zsidókkal barátkoztam. Volt a barátnőm, Vera, meg a testvérei, Dóra és Zsóka. Közel laktunk egymáshoz, és sokat átjártunk egymáshoz. Az én anyukám az anyjukkal összejárt. Ők is neológok voltak, de a nagyünnepekkor, ők is elmentek a templomba. Se az anyjuk nem jött vissza, se az apjuk, se a Zsóka [a deportálásból]. Nekem nem nagyon volt más barátom a háború előtt. Az volt a szórakozásom, hogy felöltöztem, kiritttyentettem magam, körömcipőben elmentem sétálni a Fő utcába. Nagy sikerem volt, és nekem ennyi elég is volt.